

«Өзенмұнайгаз» акционерлік қоғамы

Жекелеген қаржылық есептілік

*2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін,
тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебімен қоса*

МАЗМҰНЫ

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

Жекелеген қаржылық есептілік

Қаржылық жағдай туралы жекелеген есеп.....	1
Жиынтық кіріс туралы жекелеген есеп.....	2
Ақша қаражатының қозғалысы туралы жекелеген есеп	3
Капиталдағы өзгерістер туралы жекелеген есеп	4
Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер	5-37

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«Өзенмұнайгаз» АҚ-ның Акционеріне, Директорлар кеңесі мен Басшылығына

Пікір

Біз «Өзенмұнайгаз» АҚ-ның (бұдан әрі - «Компания») жекелеген қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, әрі оған 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы жекелеген есеп, жиынтық кіріс туралы жекелеген есеп, көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін меншікті капиталдағы өзгерістер туралы жекелеген есеп және ақша қаражатының қозғалысы туралы жекелеген есеп, сондай-ақ есеп саясатының маңызды ережелері туралы ақпаратты қоса алғанда, жекелеген қаржылық есептілікке жасалған ескертпелер жатады.

Біздің пікірімізше, қоса беріліп отырған жекелеген қаржылық есептілік барлық елеулі қатынастарда 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы мен қаржылық нәтижелерін Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес дұрыс бейнелейді.

Пікірді білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз одан әрі біздің есебіміздің «Аудитордың жекелеген қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі» бөлігінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңес (БХЭСК) қабылдаған Кәсіпқой бухгалтерлер этикасының халықаралық кодексіне (БХЭСК Кодексі) (халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда) және біздің жекелеген қаржылық есептіліктің аудитіне Қазақстан Республикасында қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес Компанияға қатысты біз тәуелсізбіз және біз осы талаптар мен БХЭСК Кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық.

Біз алынған аудиторлық дәлелдер өз пікірімізді білдіру үшін негіздеме ретінде болуы үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылады деп пайымдаймыз.

Басшылықтың және Директорлар кеңесінің жекелеген қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық жекелеген қаржылық есептіліктің ХҚЕС-ке сәйкес жасалуы және шынайы ұсынылуы үшін әрі басшылық шынайы емес әрекеттердің немесе қатенің салдарынан маңызды бұрмалануы жоқ жекелеген қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапкершілік көтереді.

Қаржылық есептіліктің нысандарын дайындау кезінде басшылық Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыра алу қабілетін бағалау үшін, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтердің ашылып көрсетілуі үшін және басшылық Компанияны таратқысы келген, оның қызметін тоқтатқысы келген жағдайларды немесе басшылықтың мұндай әрекеттерге іс жүзіндегі баламасы болмай қалған жағдайларды қоспағанда, есептіліктің қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалдың негізінде жасалуы үшін жауапкершілік көтереді.

Директорлар кеңесі Компанияның жекелеген қаржылық есептілігінің дайындалу процесін қадағалау үшін жауапкершілік көтереді.

Аудитордың жекелеген қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз жекелеген қаржылық есептілік бүтіндей адал емес әрекеттердің немесе қателердің салдарынан және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық есепті шығаруда елеулі бұрмалануларды қамтымайды деген ақылға қонымды сенімдікке қол жеткізу болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік сенімділіктің жоғары дәрежесін білдіреді, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит елеулі бұрмалану бола қалғанда оны әрдайым анықтайтындығының кепілдігі болып табылады. Бұрмаланулар адал емес әрекеттердің немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке-жеке немесе жиынтығында осы жекелеген қаржылық есептіліктің негізінде қолданылатын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізделген күйде пайымдауға болса, елеулі болып есептеледі.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудиттің шеңберінде біз кәсіпқой пайымдауды қолданып, бүкіл аудиттің бойына кәсіптік скептицизмді сақтап қаламыз. Сонымен бірге, біз келесіні орындаймыз:

- ▶ Адал емес әрекеттердің немесе қателердің салдарынан болған шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтап, бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық процедураларды жасаймыз; өз пікірімізді білдіру үшін негіздеме ретінде болуы үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Қателердің нәтижесінде елеулі бұрмаланудың анықталмауы тәуекеліне қарағанда, жоғарыдағы адал емес әрекеттердің нәтижесінде елеулі бұрмаланудың анықталмай қалу тәуекелі, өйткені адал емес әрекеттерге сөз байласу, алдау, қасақана жіберіп қою, ақпараттың дұрыс ұсынылмауы немесе ішкі бақылау жүйесін айнала жасалған амалдар кіруі мүмкін;
- ▶ Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатында емес, жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық процедураларды әзірлеу мақсатында, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсінеміз;
- ▶ Қолданылатын есеп саясатының лайықты сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің және тиісті ақпараттың ашылып көрсетілу негізділігін бағалаймыз;
- ▶ Басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды қолдану заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз және түскен аудиторлық дәлелдердің негізінде компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінде айтарлықтай күмән туғыза алатын оқиғаларға немесе талаптарға орай елеулі белгісіздіктің бар екендігі туралы тұжырым жасаймыз. Егер де біз елеулі белгісіздіктің болуы туралы тұжырымға келетін болсақ, біз өзіміздің аудиторлық есебімізде жекелеген қаржылық есептілікте ақпараттың тиісінше ашылып көрсетілуіне назар аудартуымыз керек немесе егер ақпараттың осылайша ашылып көрсетілуі лайықты болып табылмаса, пікірімізді түрлендіру керек. Біздің тұжырымдар аудиторлық есебіміз жасалған күнге дейін түскен аудиторлық дәлелдерге негізделген. Дегенмен келешек оқиғалар немесе талаптар компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылып қалуына әкеп соқтыра алады;
- ▶ Жекелеген қаржылық есептіліктің бүтіндей ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын бағалаймыз, оған қоса ақпаратты ашып көрсету, сондай-ақ жекелеген қаржылық есептіліктің оның негізінде болған операциялар мен оқиғаларды олардың шынайы ұсынылуын қамтамасыз ететіндей етіп ұсынылатындығын бағалаймыз.

Біз Компанияның Директорлар кеңесінің назарына, өзгесінен басқа, аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер туралы, оның ішінде егер біз аудит процесінде ондайларды анықтасақ, ішкі бақылау жүйесінің едәуір кемшіліктері туралы ақпаратты жеткізе отырып, онымен ақпараттық өзара әрекеттесуді жүзеге асырамыз.

„Эрнст энд Янг“ ЖШС

Рустамжан Саттаров
Аудитор / «Эрнст энд Янг» ЖШС-тің
Бас директоры

Аудитордың 2012 жылғы 6 қаңтардағы
№ МФ-0000060 біліктілік куәлігі

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі
2005 жылғы 15 шілдеде берген сериясы
МФЮ-2 №0000003 болатын Қазақстан
Республикасының аумағында аудиторлық
қызметпен айналысуға арналған мемлекеттік
лицензия

050060, Қазақстан Республикасы, Алматы қ.,
Әл-Фараби даңғылы, 77/7, «Есентай Тауэр» ғимараты

2024 жылғы 22 ақпан

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

Мың теңгемен	Ескерт.	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Активтер			
Айналымнан тыс активтер			
Негізгі құралдар	4	635.165.717	511.433.095
Материалдық емес активтер		1.507.308	1.411.812
Айналымнан тыс қаржы активтері	5	5.929.841	5.053.417
Кейінге қалдырылған салық бойынша актив	17	3.465.768	12.522.904
Айналымнан тыс активтер үшін төленген аванстар		22.902.248	17.506.475
Айналымнан тыс активтер жиыны		668.970.882	547.927.703
Айналымдағы активтер			
Тауар-материалдық қорлар	6	26.729.860	20.793.126
Салықтар бойынша алдын ала төлем және өтелуге ҚҚС	7	37.854.469	15.650.366
Корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем		14.671.137	8.529.663
Төленген аванстар және болашақ кезеңдердің шығыстары		25.540.355	34.165.975
Сауда және басқа да дебиторлық берешек	5	74.947.070	91.022.681
Ақша қаражаты мен оның баламалары	5	12.498.184	108.134.904
Айналымдағы активтер жиыны		192.241.075	278.296.715
Активтердің жиыны		861.211.957	826.224.418
Капитал			
Акционерлік капитал	8	334.275.985	334.275.985
Бөлінбеген пайда		328.253.513	307.246.042
Капитал жиыны		662.529.498	641.522.027
Міндеттемелер			
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Резервтер	10	44.583.251	41.078.989
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиыны		44.583.251	41.078.989
Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Қарыздар	9	24.109.775	—
Резервтер	10	5.832.172	6.134.797
Пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салық және төленуге жататын ренталық салық	11	38.565.824	47.247.083
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	12	85.591.437	90.241.522
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиыны		154.099.208	143.623.402
Міндеттемелер жиыны		198.682.459	184.702.391
Міндеттемелер мен капитал жиыны		861.211.957	826.224.418

Бас директор

Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасары

Қаржы директоры – қаржы бақылаушысы

Бас бухгалтер

«Өзенмұнайгаз» акционерлік қоғамы
Қазақстан Республикасы Жанауы

Н.И. Қылыбай

«Өзенмұнайгаз» АҚ

К.Х. Бейсмағанбетов

А.М. Қожанепесов

А.И. Успанова

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен	Ескерт.	31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін	
		2023 жылғы	2022 жылғы
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	13	784.282.125	901.182.841
Өткізудің өзіндік құны	14	(500.978.639)	(468.064.804)
Жалпы пайда		283.303.486	433.118.037
Өткізу шығыстары, жалпы және әкімшілік шығыстар	15	(219.580.040)	(297.805.000)
Операциялық пайда		63.723.446	135.313.037
Қаржылық кіріс		2.091.208	3.444.088
Қаржылық шығындар	16	(5.278.329)	(4.561.442)
Негізгі құралдардың шығуынан болған кіріс/(залал), нетто		245.762	(793.259)
Бағамдық айырмадан болған (шығыстар)/кірістер, нетто		(3.870.124)	3.214.553
Еншілес ұйымға салынған инвестицияның құнсыздануы	3	(32.162.016)	-
Салық салынғанға дейінгі пайда		24.749.947	136.616.977
Табыс салығы бойынша шығыс	17	(12.675.256)	(34.108.854)
Бір жылғы пайда		12.074.691	102.508.123
Басқа да жиынтық кіріс			
<i>Келесі кезеңдерде пайданың немесе зиянның құрамына қайта сыныптауға жатпайтын өзге де жиынтық кіріс сомалары (салықтарды шегере отырып):</i>			
Белгіленген төлемдері бар зейнетақы бағдарламалары бойынша қайта бағалаудан болған кіріс	10	142.299	2.990.661
Келесі кезеңдерде пайда немесе зиян құрамында қайта жіктелуге жатпайтын басқа да жиынтық кіріс		142.299	2.990.661
Салықтарды шегере отырып, бір жылғы жиынтық кірістің жиыны		12.216.990	105.498.784

Бас директор

Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасары

Қаржы директоры – қаржы бақылаушысы

Бас бухгалтер

А.М. Қожанепесов

А.И. Успанова

5-37 бет аралығындағы қоса беріліп отырған есеп саясаты мен түсіндірме ескертпелер осы жекелеген қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен	Ескерт.	31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін	
		2023 жылғы	2022 жылғы
Операциялық қызмет			
Салық салынғанға дейінгі пайда		24.749.947	136.616.977
Салық салынғанға дейінгі пайданы таза ақша ағындарымен салыстыруға арналған түзетулер			
Тозу, тауысылу және амортизация	14, 15	74.579.622	55.507.172
Еншілес ұйымға салынған инвестицияның құнсыздануы	3	32.162.016	—
Негізгі құралдарды шегеруден болған залал, нетто		(245.762)	793.259
Бағамдық айырмадан іске асырылмаған шығын/(кіріс), нетто		2.330.677	(5.731.227)
Резервтердегі өзгеріс		(2.075.392)	4.055
КНЗ резервін есептеу		(435.262)	93.169
Басқа да түсімдер		358.159	95.926
Қаржылық шығындар	16	5.278.329	4.561.442
Қаржылық кіріс		(2.091.208)	(3.444.088)
		134.611.126	188.496.685
Айналым капиталына түзетулер			
Тауар-материалдық қорлардағы өзгеріс		(5.936.734)	(6.471.148)
Салықтар бойынша алдын ала төлемдегі және өтелуге ҚҚС-тегі өзгеріс		(22.479.840)	7.260.623
Төленген аванстар мен келешек кезеңдердің шығыстарындағы өзгеріс		(6.707.907)	(23.175.909)
Сауда және басқа да дебиторлық берешектегі өзгеріс		16.491.942	(18.234.953)
Сауда және басқа да кредиторлық берешектегі өзгеріс		7.977.458	22.933.575
Пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салықтың және төленуге жататын рента салығының өзгеруі		(8.681.259)	14.918.150
		115.274.786	185.727.023
Алынған сыйақы		1.562.506	2.695.892
Төленген табыс салығы		(9.483.857)	(40.475.627)
Операциялық қызметтен түскен таза ақша ағындары		107.353.435	147.947.288
Инвестициялық қызмет			
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу		(199.772.975)	(128.946.937)
Еншілес ұйымның жарғылық капиталына жарна		(32.162.018)	—
Мерзімді депозиттерді алу		513.329	—
Мерзімді депозиттерді орналастыру		(1.186.454)	(1.128.197)
Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары		(232.608.118)	(130.075.134)
Қаржылық қызмет			
Қарыздар алу	9	32.068.362	—
Акционерлерге өзге де бөлу	8	(119.722)	(2.398.457)
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары		31.948.640	(2.398.457)
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза өзгеруі		(93.306.043)	15.473.697
Айырбастау бағамдары өзгерістерінің ақша қаражаты мен оның баламаларына әсері		(2.330.677)	5.731.226
1 қаңтарға ақша қаражаты мен оның баламалары		108.134.904	86.929.981
31 желтоқсанға ақша қаражаты мен оның баламалары	5	12.498.184	108.134.904

Бас директор

Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасары

Қаржы директоры – қаржы бақылаушысы

Бас бухгалтер

 Н.И. Құлбай

 Ж. Бекмағамбетов

 А.М. Қоданпесов

 А.И. Успанова

5-37 бет аралығындағы қоса беріліп отырған есеп саясаты мен түсіндірме ескертпелер осы жекелеген қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен	Ескер.	Акционерлік капитал	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2022 жылғы 1 қаңтарға		334.275.985	211.946.061	546.222.046
Бір жылғы пайда		—	102.508.123	102.508.123
Басқа да жиынтық кіріс	10	—	2.990.661	2.990.661
Жиынтық кіріс жиыны		—	105.498.784	105.498.784
Акционерлерге өзге де бөлу	8	—	(10.198.803)	(10.198.803)
2022 жылғы 31 желтоқсанға		334.275.985	307.246.042	641.522.027
Бір жылғы пайда		—	12.074.691	12.074.691
Басқа да жиынтық кіріс	10	—	142.299	142.299
Жиынтық кіріс жиыны		—	12.216.990	12.216.990
Акционерлерге өзге де бөлу	8	—	(119.722)	(119.722)
Бас компаниядан алынған қарызды бастапқы мойындаудан түскен кіріс	9	—	8.910.203	8.910.203
2023 жылғы 31 желтоқсанға		334.275.985	328.253.513	662.529.498

Бас директор

Н.И. Құлбай

Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасары

К.Ж.Бекмағанбетов

Қаржы директоры – қаржы бақылаушысы

А.М. Қожанелесов

Бас бухгалтер

А.И.Успанова

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

1. КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТТІҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ

«Өзенмұнайгаз» акционерлік қоғамы (бұдан әрі мәтін бойынша – «Компания») Қазақстан Республикасында 2012 жылғы 25 ақпанда «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – «ҚМГ БӨ» немесе «Бас компания») Директорлар кеңесінің ҚМГ БӨ өндірістік филиалдарының негізінде жаңа еншілес ұйымдарды құру туралы шешімін іске асыру нәтижесінде құрылды. Компания өзінің өндірістік қызметін ҚМГ БӨ-ден көмірсутек шикізатын өндіруге және барлауға арналған келісімшарт бойынша жер қойнауын пайдалану құқығын, сондай-ақ «Өзенмұнайгаз» өндірістік филиалының активтері мен міндеттемелерін алғаннан кейін 2012 жылғы 1 шілдеден бастады.

Компания көмірсутекті шикізатты сатып алумен, барлаумен, әзірлеумен, өндірумен, қайта өңдеумен және экспортымен айналысады. Компанияның негізгі операциялық мұнай-газ қызметі Батыс Қазақстанның Маңғыстау облысында орналасқан мұнай-газ активтерінде жүзеге асырылады. Компания мұнай және газ кен орындарын жер қойнауын пайдалануға арналған мынадай келісімшарттар бойынша игеруді жүзеге асырады: № 40 келісімшарт (Өзен және Қарамандыбас мұнай кен орны), № 65 келісімшарт (Ақтас газ кен орны), № 66 келісімшарт (Тасболат газ кен орны), № 67 келісімшарт (Қарамандыбас газ кен орны), № 68 келісімшарт (Батыс Теңге газ кен орны), № 69 келісімшарт (Оңтүстік Жетібай). 2015 жылғы 9 шілдеде Компанияның мұнай өндіруге лицензиясы 2036 жылға дейін ұзартылды.

2023 жылы «Өзенмұнайгаз» АҚ «Ak Su KMG» ЖШС жарғылық капиталына 47.353.281 мың теңге сомасына қосымша салым сала отырып, ҚМГ ҰК «Өзенмұнайгаз» АҚ пайдасына «Ak Su KMG» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 98%-ын иеліктен шығарды. «Ak Su KMG» ЖШС (бұдан әрі мәтін бойынша – «еншілес ұйым») қызметінің мақсаты Маңғыстау облысында теңіз суы мен жеткізуші инфрақұрылымды тұщыландыру зауытының құрылысын ұйымдастыруды және пайдалануды жүзеге асыру болып табылады.

ҚМГ БӨ Компанияның жалғыз тікелей акционері болып табылады. ҚМГ БӨ-нің негізгі тікелей акционері Қазақстанның мұнай-газ өнеркәсібінде мемлекеттік мүдделерді білдіретін «ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша - «ҚМГ ҰК») болып табылады. 2023 жылғы 31 желтоқсанға және 2022 жылғы 31 желтоқсанға ҚМГ ҰК акцияларының 87,42%-ы «Самұрық – Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ (бұдан әрі - «Самұрық – Қазына»), акциялардың 9,58%-ы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі» Республикалық мемлекеттік мекемесіне тиесілі және акциялардың 3%-ы AIX және KASE қор биржаларында еркін айналымда болады. Қазақстан Республикасының Үкіметі Самұрық-Қазынаның жалғыз акционері болып табылады. 2018 жылғы 24 тамыздан бастап ҚМГ ҰК Компания акцияларының 100%-ын сенімгерлік басқарушы болып табылады.

Компанияның 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы қаржылық есептілігін шығаруға Бас директор, Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасары, Қаржы директоры - қаржы бақылаушысы және Бас бухгалтер 2024 жылғы 22 ақпанда бекітті.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ

Осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде пайдаланылған есеп саясатының негізгі аспектілері төменде келтірілген. Бұл есеп саясаты, егер өзгесі көрсетілмесе, көрсетілген кезендердің барлығы үшін бірізді етіп қолданылды.

Қаржылық есептілікті дайындау негізі

Бұл қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес әзірленді. Қаржылық есептілік, есеп саясатында және осы қаржылық есептіліктің ескертпелерінде сипатталғанды қоспағанда, бастапқы құн бойынша есепке алу қағидатына сүйене отырып әзірленді. Осы қаржылық есептілік теңгемен берілген және егер өзгесі көрсетілмесе, барлық мәндері мыңға дейін дөңгелектенген.

Қаржылық есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес дайындау елеулі есептік бағалауды қолдануды талап етеді, сондай-ақ басшылықтан есеп саясатын қолдану барысында жол берулер бойынша пікір қолдануды талап етеді. Жоғары күрделілік деңгейі мен жол берулерді қолдануды қамтитын қолданылу саласы, сондай-ақ бағалау мен жол берулерді қолдану қаржылық есептілік үшін елеулі болып табылатын салалар *3-ескертпеде* ашылған.

Компания бұл түзетулер оның қаржылық есептілігіне елеулі әсерін тигізеді деп күтпейді.

Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер (жалғасы)**2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ (жалғасы)****Қаржылық есептілікті дайындау негізі (жалғасы)****Операциялық орта**

Бүтіндей алғанда, Қазақстан Республикасының экономикасы дамып жатқан нарықтарға тән болатын кейбір ерекшеліктерді танытуын жалғастыруда. Әсіресе ол мұнай мен газ бағасының және ел экспортының негізгі бөлігін құрайтын басқа да минералды шикізат бағасының құбылуына сезімтал келеді. Бұл ерекшеліктерге елден тыс жерлерде еркін айырбасталмайтын ұлттық валютаның болуы және бағалы қағаздар нарығы өтімділігінің төмен деңгейі жатады, бірақ олармен шектелмейді. Өңірде сақталып отырған саяси шиеленіс, айырбас бағамының волатильділігі, өтімділіктің төмендеуін және халықаралық қаржыландыруды тартуда қиындықтардың пайда болуын қоса алғанда, Қазақстан Республикасының экономикасына теріс әсерін көрсетті және көрсетуін жалғастыра алады.

Жаңа стандарттар, түсіндірмелер және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер

Компания 2022 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енетін бірқатар стандарттар мен түзетулерді алғаш рет қолданды, бірақ олар Компанияның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді. Компания шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттарды, түсіндірмелерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданған жоқ. Жаңа стандарттардың, сондай-ақ түзетулер мен түсіндірмелердің тізімі төменде көрсетілген:

- 17 ХҚЕС (IFRS) «Сақтандыру шарттары»;
- 8 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер - «Бухгалтерлік бағалауды айқындау»;
- 1 ХҚЕС-ке (IAS) және «Есеп саясаты туралы ақпаратты ашып көрсету» ХҚЕС-ті қолдану жөніндегі №2 іс жүзіндегі ұсынымдарға түзетулер;
- 12 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер - «Бір операцияның нәтижесінде туындайтын активтер мен міндеттемелерге байланысты кейінге қалдырылған салық»;
- 12 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер - «Халықаралық салық реформасы – Pillar II типтік ережелері».

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар

Төменде Компанияның қаржылық есептілігін шығару күніне шығарылған, бірақ күшіне енбеген жаңа стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелер келтіріледі. Компания осы стандарттарды, түзетулер мен түсіндірмелерді, егер қолданылатын болса, олардың күшіне ену күнінен бастап қолдануға ниет білдіріп отыр:

16 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер - «Кері жалдау арқылы сату операциясының шеңберіндегі жалдау міндеттемесі»

2022 жылғы қыркүйекте ХҚЕС жөніндегі Кеңес сатушы-жалға алушының сатушы-жалға алушыда сақталатын пайдалану құқығына қатысты кез келген пайда немесе зиян сомасын мойындауын болдырмау үшін сатушы-жалға алушы кері жалдау операциясынан туындайтын жалдау міндеттемесін бағалау кезінде пайдаланатын талаптарды нақтылайтын 16 ХҚЕС (IFRS) түзетулерін шығарды.

Түзетулер 2024 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді және 16 ХҚЕС (IFRS) бастапқы қолданылу күнінен кейін жасалған кері жалдаумен сату мәмілелеріне ретроспективті түрде қолданылуы керек. Бұл фактінің ашылып көрсетілу талабымен мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсерін тигізбейді деп күтілуде.

2020 жылғы қаңтарда және 2022 жылғы қазанда ХҚЕС жөніндегі Кеңес 1 ХҚЕС-тің (IAS) 69-76 тармақтарына түзетулерді шығарды, оларда міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді етіп жіктеуге қатысты талаптар түсіндіріледі. Түзетулерде мыналар түсіндіріледі:

- Міндеттемелерді реттеу мерзімін кейінге қалдыру құқығы деп нені түсінуге болады;
- Міндеттемелерді реттеу мерзімін кейінге қалдыру құқығы есепті кезеңнің соңына болуы тиіс;
- Міндеттемелердің жіктелуіне ұйымның міндеттемелерді реттеу мерзімін кейінге қалдыру құқығын орындау ықтималдылығы да ықпалын тигізбейді;
- Міндеттеменің талаптары оның жіктелуіне ықпалын тигізбейді, тек егер айырбасталатын міндеттемеге ендірілген туынды құрал өз бетімен үлестік құрал болып табылмаса ғана.

Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер (жалғасы)**2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ (жалғасы)****1 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер - «Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу» (жалғасы)**

Сонымен қатар, несиелік келісімге байланысты туындайтын міндеттеме ұзақ мерзімді болып жіктелген және ұйымның осы міндеттемені реттеуді кейінге қалдыру құқығы он екі ай ішінде болашақ ковенанттардың сақталуына байланысты болатын жағдайларда ақпаратты ашу туралы талап енгізілді.

Бұл түзетулер 2024 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді және ретроспективті түрде қолданылады.

Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсерін тигізбейді.

7 ХҚЕС-ке (IAS) және 7 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер - «Өнім жеткізушілерді қаржыландыру туралы келісімдер»

2023 жылғы мамырда Кеңес 7 ХҚЕС-ке (IAS) «Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп» және 7 ХҚЕС-ке (IFRS) «Қаржы құралдары: ақпаратты ашу» түзетулерін шығарды, онда жеткізушілерді қаржыландыру туралы келісімдердің сипаттамалары сипатталған және осындай келісімдер туралы қосымша ақпаратты ашуға қатысты талаптар қамтылған. Ақпаратты ашуға қойылатын талаптар қаржылық есептілікті пайдаланушыларға өнім жеткізушілерді қаржыландыру келісімдерінің ұйымның міндеттемелеріне, оның ақша ағындарына және өтімділік тәуекеліне ұшырағыштығын түсінуге көмектесуге бағытталған.

Түзетулер 2024 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Бұл фактінің ашылып көрсетілу талабымен мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсерін тигізбейді деп күтілуде.

Шетел валюталарын қайта есептеу

Қаржылық есептілік Компанияның қаржылық есептілігінің функционалдық валютасы мен оны білдіру валютасы болып табылатын қазақстандық теңгемен (бұдан әрі мәтін бойынша - «теңге») білдірілген. Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда операцияның жасалу күніне қолданылатын бағам бойынша функционалдық валютада ескеріледі. Шетел валютасында көрсетілген ақшалай активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданылатын функционалды валютаның бағамы бойынша қайта есептеледі. Барлық бағамдық айырмалар жиынтық кіріс туралы жекелеген есепке қосылады.

Валюталарды айырбастау бағамдары

2023 жылғы 31 желтоқсанға және 2022 жылғы 31 желтоқсанға Қазақстандық теңгенің АҚШ долларына ресми бағамы тиісінше 454,56 және 462,65 теңгені құрады. Сомалардың теңгеге, АҚШ долларына немесе өзге де тұрақты валютаға кез келген қайта есептеулері теңгемен мұндай сомалар айырбасталды, келешекте көрсетілген айырбастау бағамдары бойынша немесе өзге де айырбастау бағамдары бойынша тұрақты валютаға айырбасталуы мүмкін немесе айырбасталады деген пайымдау ретінде талқыланбауы тиіс.

Мұнай-газ кен орындарын барлау және әзірлеу шығыстары**Барлауға арналған лицензияны сатып алу шығындары**

Барлауға арналған лицензияларды сатып алу шығындары материалдық емес активтерге капиталданады және барлаудың болжамды мерзімінің ішінде тікжелілік әдіс бойынша амортизацияланады. Әрбір объект жыл сайын бұрғылау жұмыстары жоспарланғанын растау мәніне қарастырылады. Егер объекті бойынша болашақта жұмыстар жоспарланбаған жағдайда, лицензияларды сатып алу шығындарының қалған сальдосы есептен шығарылады. Экономикалық негізделген пайдалы қорлар («дәлелденген қорлар» немесе «коммерциялық қорлар») анықталған кезде амортизация тоқтатылады және қалған шығындар барлау шығындарымен бірігеді және қорлар басқа да материалдық емес активтердің құрамында расталғанға дейін кен орындар бөлігінде дәлелденген активтер ретінде танылады. Әзірлеу ішкі бекітілген және тиісті бақылаушы органдардан барлық лицензиялар мен рұқсаттар алынған сәтке дейін тиісті шығыстар негізгі құралдарға (мұнай-газ активтеріне) ауыстырылады.

Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер (жалғасы)**2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ (жалғасы)****Мұнай-газ кен орындарын барлау және әзірлеу шығыстары (жалғасы)***Барлау шығындары*

Геологиялық және геофизикалық шығыстар мұндай шығындар болған сәтте есептен шығарылады. Барлау ұңғымаларына тікелей жататын шығындар ұңғыманың бұрғылануы аяқталмайынша және мұндай бұрғылаудың нәтижелері бағаланбайынша материалдық емес активтердің (барлау және бағалау активтері) құрамында капиталданады. Мұндай шығындар жалақыны, материалдарды, жанармай мен электр энергиясын, бұрғылау станоктарының құны мен мердігерлерге төлемдерді қамтиды. Егер көмірсутектер табылмаса, барлау шығыстары кеуіп кеткен ұңғыма бойынша шығыстар ретінде есептен шығарылады. Егер коммерциялық әзірленуі жеткілікті болатын басқа да ұңғымаларды (барлау немесе құрылымдық-іздістіру ұңғымалары) қосу мүмкін бағалауға жататын көмірсутектер табылған жағдайда, мұндай шығыстар актив ретінде ескерілуін жалғастырады.

Осы сияқты барлық шығындар кемінде жылына бір рет әзірлеуді жалғастыру немесе табылғаннан пайда алудың қандай да бір тәсілі туралы ниетті растау үшін техникалық, коммерциялық және басқару тексеруіне жатады. Егер бұл бұдан былай орын алмаса, шығындар есептен шығарылады.

Мұнай мен газдың қорлары дәлелденгенде және әзірлеуді жалғастыруға шешім қабылданғанда, тиісті шығындар негізгі құралдардың (мұнай-газ активтері) құрамына аударылады.

Әзірлеу шығындары

Платформалар, мұнай құбырлары сияқты инфрақұрылым объектілерін салуға, орнату мен аяқтауға және әзірлеу ұңғымаларын бұрғылауға арналған шығындар, құрғақ ұңғымалар ретінде кезең шығыстарына есепке жатқызылатын көмірсутектердің жеткілікті коммерциялық көлемі табылмаған әзірлеу немесе контурлау ұңғымаларына жататын шығыстарды қоспағанда, негізгі құралдардың құрамында капиталданады.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған амортизацияны, тозуды және құнсыздануды шегере отырып, бастапқы құны бойынша көрсетіледі.

Активтердің бастапқы құны сатып алу бағасынан немесе құрылыс бағасынан, активті жұмыс күйіне келтіруге тікелей қатысты кез келген шығындардан және қажет болғанда активті жою бойынша шығындарды бастапқы бағалаудан тұрады. Сатып алу немесе бағалау бағасы жиынтық төленген құн және активті сатып алу үшін берілген сыйақының кез келген түрінің әділ құны болып табылады.

Мұнай-газ активтері дәлелденген әзірленген қорлар бойынша өндірістік әдісті пайдалана отырып амортизацияланады. Пайдалы қызмет ету мерзімі кен орындары қызметінің қалдық мерзімінен аз болатын кейбір мұнай-газ активтері 2,5 жылдан 15 жылға дейінгі пайдалы қызмет ету мерзімінің ішінде тік желілік әдіспен амортизацияланады. Сорғы-компрессорлық құбырлардың пайдалы қызмет ету мерзімі 2,5 жылды құрайды.

Басқа да негізгі құралдар негізінен ғимараттарды, машиналар мен құрал-жабдықты білдіреді, олар тиісінше 24 жылдан 7 жылға дейінгі орташа алынған пайдалы қызмет ету мерзімінің ішінде желілік әдісті пайдалана отырып амортизацияланады.

Негізгі құралдардың болжамды пайдалы қызмет етуінің мерзімі жыл сайынғы негізде қайта қарастырылып отырады және қажет болғанда мерзімдегі өзгерістер кейінгі кезеңдерде түзетіліп отырады.

Негізгі құралдардың ағымдағы құны ол өтелетін болып табылмайтындығына көрсететін қандай да бір оқиғалар немесе жағдайлардағы өзгерістер болған жағдайларда құнсыздану мәніне қайта қарастырылып отырады.

Көмірсутектердің коммерциялық көлемдерін өндірмейтін және жойылуға жоспарланып отырған негізгі құралдар объектілері, өндіруші ұңғымаларын қоса алғанда, есептен шығарылу кезінде немесе активті пайдаланудан келешек экономикалық пайданы алу күтілмейтін актив ретінде есепке алынуын тоқтатады. Активті мойындауды тоқтатудан туындайтын (объектіні өткізуден болған таза түсімдер мен баланстық құны арасындағы айырма ретінде есептелетін) кез келген кіріс немесе зиян мұндай оқиға болған кезеңде жиынтық кіріс туралы жекелеген есепке қосылады.

Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер (жалғасы)**2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ (жалғасы)****Қаржылық емес активтердің құнсыздануы**

Компания активтерді немесе активтер тобын оқиға немесе жағдаяттардағы өзгерістер активтің ағымдағы құны өтелмейтіндігін көрсеткен жағдайларда құнсыздану мәніне бағалайды.

Жекелеген активтер активтердің басқа топтары жасайтын ақша ағымдарынан негізінен тәуелсіз болатын сәйкестендірілген ақша ағымдары бар ең төмен деңгейде құнсыздануын бағалау мақсаттары үшін топтастырылады. Егер құнсызданудың мұндай көрсеткіштері болған жағдайда немесе активтердің тобын жыл сайын құнсыздану мәніне тестілеу қажет болатын жағдайда Компания активтің өтелетін құнының бағалауын жүзеге асырады.

Активтер тобының өтелетін құны оларды өткізуге шығатын шығыстарды және пайдалану құнын шегере отырып әділ құнынан ең көбі болып табылады. Активтер тобының ағымдағы құны оның өтелетін құнынан асқан жағдайларда активтер тобы құнсыздануға жатады және өтеу құнына дейін есептен шығарылады. Пайдалану құнын бағалау кезінде күтілетін ақша ағымдары активтер тобы үшін тән тәуекелдерге түзетіледі және ақшаның уақытша құнын ағымдағы нарықтық бағалауды көрсететін салық салуға дейінгі дисконт ставкасын пайдалана отырып, оның ағымдағы құнына дейін дисконтталады.

Әрбір есепті күнге бұрын мойындалған құнсыздану бойынша шығындардың жойылғанын немесе олардың азайғанын көрсететін қандай да бір индикаторлардың бар екендігіне қатысты бағалау жүргізілді. Егер мұндай индикаторлар бар болса, онда өтелетін құн бағаланады. Бұрын мойындалған құнсыздану шығыны, тек егер құнсызданудан болған соңғы шығын танылған сәттен бастап активтің өтелетін құнын айқындау үшін пайдаланылған бағалауларда өзгеріс болса ғана, түзетіледі. Мұндай жағдайда, активтің ағымдағы құны оның өтелетін құнына дейін ұлғаяды. Ұлғайтылған құн, егер алдыңғы кезеңдерде құнсыздану бойынша шығын мойындалмаса, тозуды немесе амортизацияны шегере отырып, айқындалған ағымдағы құнынан аспауы мүмкін емес. Мұндай түзету жазбасы жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте мойындалады.

Түзетілген жазба жасалғаннан кейін кейінгі кезеңдерде, қалдық құнын шегере отырып, қалған пайдалы қызмет мерзімінің ішінде жүйелі негізде активтің қайта қаралған ағымдағы құнын бөлу үшін амортизация бойынша шығыстар түзетіледі.

Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған жинақталған шығындарды шегере отырып, құны бойынша ескеріледі. Материалдық емес активтерге барлау мен бағалаудың капиталдандырылған шығындары және негізінен компьютерлік бағдарламалық жасақтаманы қамтитын басқа материалдық емес активтер кіреді.

Бизнестен бөлек сатып алынған материалдық емес активтер бастапқыда сатып алу құны бойынша бағаланады. Бастапқы құны - бұл жиынтық төленген сома және активті сатып алу үшін берілген кез келген сыйақының әділ құны. Компьютерлік бағдарламалық жасақтаманың пайдалы қызмет ету мерзімі 3 жылдан 7 жылға дейін құрайды және осы кезең ішінде желілік негізде амортизацияланады. Материалдық емес активтердің ағымдағы құны оқиға немесе жағдаяттардағы өзгерістер активтің ағымдағы құны өтелмейтіндігін көрсеткен жағдайларда құнсыздануға талданады.

Қаржы активтері***Бастапқы тану және бағалау***

Қаржы активтері алғаш рет танылғанда кейіннен амортизацияланған құны бойынша, басқа да жиынтық кіріс (БЖК) арқылы әділ құны бойынша және пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Қаржы активтерінің бастапқыда танылған кездегі жіктелуі шартта көзделген қаржы активі мен Компания бұл активтерді басқару үшін қолданатын бизнес-модель бойынша ақша ағымдарының сипаттамаларына тәуелді болады. Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Компания іс жүзіндегі сипаттың жеңілдетілуін қолданған сауда дебиторлық берешекті қоспағанда, Компания қаржы активтерін бастапқыда пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері жағдайында мәміле бойынша шығындар сомасына ұлғайтылған әділ құны бойынша бағалайды. Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Компания іс жүзіндегі сипаттың жеңілдетілуін қолданған сауда дебиторлық берешек 15 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес айқындалған мәміленің бағасы бойынша айқындалады.

«Өзенмұнайгаз» акционерлік қоғамы

Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер (жалғасы)**2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ (жалғасы)****Қаржы активтері (жалғасы)*****Бастапқы тану және бағалау (жалғасы)***

Қаржы активін амортизацияланған құны бойынша немесе басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша жіктеу және бағалау үшін осы активтің шарттық талаптары борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне «борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана» болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздеуі қажет. Мұндай бағалау SPPI-тест деп аталады және әрбір құралдың деңгейінде жасалады.

Компания қаржы активтерін басқару үшін пайдаланатын бизнес-модель ақша ағындарын әкелу мақсатында Компания өзінің қаржы активтерін басқаратын тәсілді сипаттайды. Бизнес-модель ақша ағындарының шартта көзделген ақша ағындарын алудың, қаржы активтерін сатудың немесе екеуінің де салдары болатындығын айқындайды. Заңнамамен немесе белгілі бір нарықта (стандартты талаптарда жасалатын сауда-саттық) қабылданған қағидамен белгіленген мерзімде активтерді жеткізуді талап етуші қаржы активтерін сатып алу немесе сату бойынша барлық операциялар ол жасалған күнге, яғни Компания активті сатып алуға немесе сатуға өзіне міндеттеме қабылдаған күнге танылады.

Кейінгі бағалау

Кейіннен бағалау мақсаттары үшін қаржы активтері төрт санатқа жіктеледі:

- Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар);
- Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер;
- Жинақталған пайда мен зиянды кейіннен қайта жіктей отырып басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар);
- Мойындау тоқтаған кезде жинақталған пайда мен зиянды кейіннен қайта жіктеместен басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, Компанияның қарауына қарай жіктелген қаржы активтері (үлестік құралдар).

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар)

Бұл санат Компания үшін барынша орынды болып табылады. Компания қаржы активтерін амортизацияланған құны бойынша бағалайды, егер келесі талаптардың екеуі де орындалса:

- Қаржы активі бизнес-модельдің шеңберінде ұсталады, оның мақсаты қаржы активтерін шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін ұстау болып табылады; және
- Қаржы активінің шарттық талаптары көрсетілген күндерге борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздейді.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып бағаланады және оларға құнсыздануға қатысты талаптар қолданылады. Пайда немесе зиян активтің мойындалуы тоқтаған, ол түрлендірілген немесе құнсызданған жағдайда пайданың немесе зиянның құрамында танылады. Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санатына Компания сауда дебиторлық берешекті жатқызады.

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санатына саудаға арналған қаржы активтері, пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын деп бастапқыда танылған кезде Компанияның қарауына қарай жіктелген қаржы активтері немесе міндетті түрде әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері жатады.

Жақын арада сату мақсатымен сатып алынған болса, қаржы активтері саудалауға арналған деп жіктеледі.

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте әділ құны бойынша ескеріледі, ал олардың әділ құнының таза өзгеруі жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте танылады.

Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер (жалғасы)**8. КАПИТАЛ****Шығарылуға рұқсат етілген акциялар**

2023 жылғы 31 желтоқсанға және 2022 жылғы 31 желтоқсанға шығарылымға жарияланған акциялардың жалпы саны 66.855.197 дана, бір акцияның номиналды құны 5 мың теңге, олар толығымен Бас компанияға тиесілі.

Дивидендтер

Қазақстандық заңнамаға сәйкес дивидендтер, егер Компанияның теріс капиталы болса және дивидендтердің төленуі теріс капиталға әкеп соқтырса, жариялана алмайды. 2023 және 2022 жылдары Компания Бас компанияға дивидендтерді жариялаған жоқ және төлеген жоқ.

Акционерлерге өзге де бөлу

ҚР Үкіметінің 2021 жылғы 4 қарашадағы № 784 қаулысымен бекітілген (ҚР Үкіметінің 2022 жылғы 2 ақпандағы № 41 қаулысына сай өзгерістермен бірге) Маңғыстау облысы Жаңаөзен қаласының әлеуметтік-экономикалық дамуының 2021-2025 жылдарға арналған кешенді жоспарына сәйкес (бұдан әрі - ҚДЖ) Компанияға инфрақұрылымға инвестициялар, Жаңаөзен қаласының кейбір тұрғындарын көшіруді қаржыландыру және «Өзенинвест» МКК қызметін қаржыландыру бойынша белгілі бір міндеттемелер жүктелді. 2023 жылы Компания 332.648 мың теңге сомаға (2022 жылы: 2.398.457 мың теңге) міндеттемелерді төледі. Басшылық Компания қабылдаған барлық міндеттемелерге талдау жүргізіп, 2023 жылы ҚДЖ-ға сәйкес инвестициялармен байланысты 119.722 мың теңге сомасына шығындар акционермен жасалған операциялардың нәтижесі болып табылады және тиісінше 2023 жылы капитал арқылы танылуы тиіс (2022 жыл: 10.198.803 мың теңге) деген қорытындыға келді.

9. ҚАРЫЗ

2023 жылы Компания екі жыл ішінде бірнеше траншты игере отырып, Маңғыстау облысында теңіз суын тұщыландыру зауытын және жеткізуші инфрақұрылымды салуға 126.030.000 мың теңге сомасында Бас компаниядан қарыз алу шартын жасады. 2023 жылдың ішінде Компания 32.068.362 мың теңге алды. Қарыз бойынша пайыздық мөлшерлеме 0,01% құрады. Қарыз 2025 жылы толық сомада өтеледі, алайда Бас компанияның кез келген уақытта қарызды мерзімінен бұрын өтеуді талап етуге құқығы бар. Бастапқы тану күніне қарыздың әділ құны жылдық 19,10% дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып күтілетін ақша ағындарының негізінде есептелді. 8.910.203 мың теңге мөлшерінде дисконт капиталда танылды.

2023 жыл үшін қарыздың қозғалысы келесі кестеде көрсетілген:

Мың теңгеммен

1 қаңтарға арналған сальдо	—
Қарыз алу	32.068.362
Қарызды бастапқы мойындау кезіндегі дисконт	(8.910.203)
Дисконт амортизациясы	832.006
31 желтоқсанға сальдо	24.109.775

Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер (жалғасы)

10. РЕЗЕРВТЕР

	Экологиялық міндеттеме	Салықтар және байланысты айыппұлдар мен өсімпұлдар	Активтердің шығуы бойынша міндеттеме	Жұмыскерлерге сыйақылар	Геологиялық-барлау ақпараты үшін тарихи міндеттемелер	Жиыны
2022 жылғы 1 қаңтарға	14.247.142	–	16.250.871	12.474.372	–	42.972.385
Қосымша резервтер	7.096.967	72.174	–	4.406.805	–	11.575.946
Дисконт амортизациясы	1.611.586	–	1.371.394	1.254.366	–	4.237.346
Бағалаудағы өзгерістер	(38.101)	–	(3.355.196)	(2.990.661)	–	(6.383.958)
Жыл ішінде пайдаланылғаны	(4.277.615)	–	–	(910.318)	–	(5.187.933)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	18.639.979	72.174	14.267.069	14.234.564	–	47.213.786
Қысқа мерзімді бөлік	3.805.262	72.174	795.229	1.462.132	–	6.134.797
Ұзақ мерзімді бөлік	14.834.717	–	13.471.840	12.772.432	–	41.078.989
2022 жылғы 31 желтоқсанға	18.639.979	72.174	14.267.069	14.234.564	–	47.213.786
Қосымша резервтер	–	–	–	454.966	–	454.966
Дисконт амортизациясы	1.562.790	–	1.223.016	1.538.861	–	4.324.667
Бағалаудағы өзгеріс	(856.592)	–	5.350.603	(142.299)	–	4.351.712
Жыл ішінде пайдаланылғаны	(4.193.278)	–	-592.747	(1.143.683)	–	(5.929.705)
2023 жылғы 31 желтоқсанға	15.152.899	72.174	20.247.941	14.942.409	–	50.415.423
Қысқа мерзімді бөлік	3.372.474	72.174	663.000	1.724.524	–	5.832.172
Ұзақ мерзімді бөлік	11.780.425	–	19.584.941	13.217.885	–	44.583.251
2023 жылғы 31 желтоқсанға	15.152.899	72.174	20.247.941	14.942.409	–	50.415.423

Қаржылық жағдай туралы есепте және жиынтық кіріс туралы есепте танылған сомалар былайша көрсетілген:

	2023 жыл	2022 жыл
Жылдың соңына белгіленген төлемдері бар зейнетақы жоспары бойынша міндеттемелердің келтірілген құны	14.942.409	14.234.564
Таза міндеттемелер	14.942.409	14.234.564
Ағымдағы кезең қызметтерінің құны	377.857	284.332
Өткен жылдар қызметтерінің құны	–	4.049.329
Пайыздық шығыстар	1.538.861	1.254.365
Актуралық пайда - басқа да жиынтық зиянға жатқызылғаны	(142.299)	(2.990.661)
Жыл ішінде танылған шығыстар	1.774.418	2.597.365

Ағымдағы қызметтердің және өткен жылдар қызметтерінің құны өндірістік шығыстар құрамында жиынтық кіріс туралы есепке кіргізілген.

Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер (жалғасы)**11. ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАЛАРДЫ ӨНДІРУГЕ САЛЫНАТЫН САЛЫҚ ЖӘНЕ ТӨЛЕНУГЕ ЖАТАТЫН РЕНТАЛЫҚ САЛЫҚ**

<i>Мың теңгемен</i>	2023 жыл	2022 жыл
Шикі мұнай экспортына кіріс салығы	24.543.968	26.725.298
Пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салық,	14.021.856	20.521.785
Жиыны	38.565.824	47.247.083

Төленуге жататын рента салығындағы өзгерістер төменде келтірілген:

<i>Мың теңгемен</i>	2023 жыл	2022 жыл
1 қаңтарға	26.725.298	13.722.624
Есептелгені (15-ескертпе)	83.938.590	139.642.794
Төлем	(86.119.920)	(126.640.120)
31 желтоқсанға	24.543.968	26.725.298

Пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салықтағы өзгерістер төменде келтірілген:

<i>Мың теңгемен</i>	2023 жыл	2022 жыл
1 қаңтарға	20.521.785	18.606.310
Есептелгені (15-ескертпе)	60.200.847	79.374.198
Төлем	(66.700.776)	(77.458.723)
31 желтоқсанға	14.021.856	20.521.785

12. САУДА ЖӘНЕ БАСҚА ДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

<i>Мың теңгемен</i>	2023 жыл	2022 жыл
Сауда кредиторлық берешек	64.749.546	72.885.587
Қызметкерлердің алдындағы берешек	14.961.764	12.118.949
Төленуге жататын басқа да салықтар	2.946.861	2.457.197
Басқасы	2.933.266	2.779.789
Жиыны	85.591.437	90.241.522

Компанияның сауда кредиторлық берешегі көбінесе ұңғымаларды бұрғылау, ұңғымаларды жөндеу және негізгі құралдарды сатып алу жұмыстарының берешегімен білдірілген.

2023 және 2022 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда және басқа да кредиторлық берешекке мыналар кірді:

<i>Мың теңгемен</i>	2023 жыл	2022 жыл
Бөгде ұйымдардың сауда кредиторлық берешегі	13.380.035	43.201.493
Байланысты тараптардың сауда кредиторлық берешегі (18-ескертпе)	51.369.511	29.684.094
Жиыны	64.749.546	72.885.587

Сауда кредиторлық берешектің баланстық құны мына валюталарда көрсетілген:

<i>Мың теңгемен</i>	2023 жыл	2022 жыл
Теңгемен сауда кредиторлық берешек	64.626.974	72.788.072
АҚШ долларында сауда кредиторлық берешек	122.572	51.193
Рубльмен сауда кредиторлық берешек	—	46.322
Жиыны	64.749.546	72.885.587

Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер (жалғасы)**13. САТЫП АЛУШЫЛАРМЕН ЖАСАЛҒАН ШАРТТАР БОЙЫНША ТҮСІМ**

	2023 жыл	2022 жыл
Экспорт		
Шикі мұнай	446.643.152	616.882.215
Ішкі нарық		
Шикі мұнай	331.554.501	280.980.957
Газ	20.431	20.293
Басқа да тауарлар мен қызметтер	6.064.041	3.299.376
	784.282.125	901.182.841

	2023 жыл	2022 жыл
Географиялық нарық		
Швейцария	446.643.152	622.129.663
Қазақстан	337.638.973	279.053.178
	784.282.125	901.182.841

2023 жылы алдын ала баға бойынша түзету сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсімді 1.029.737 мың теңгеге ұлғайтады (2022 жылы: 507.440 мың теңге сомаға ұлғайту).

14. САТУДЫҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

	2023 жыл	2022 жыл
Жұмыскерлерге сыйақылар	195.375.185	165.996.392
Жөндеу және қызмет көрсету қызметтері	99.033.891	93.267.665
Пайдалы қазбаларды өндіру салығы (11-ескертпе)	60.200.847	79.374.198
Тозу, тауысылу және амортизация	74.347.354	55.070.020
Материалдар мен қорлар	31.875.075	26.289.426
Электр қуаты	18.685.544	18.571.257
Экологиялық міндеттеме бойынша резервтегі өзгеріс (10-ескертпе)	(856.592)	7.058.866
Мүлікке салынатын салық	8.183.755	6.703.412
Көлік шығыстары	6.339.252	5.797.159
Басқа салықтар	373.298	610.157
Басқасы	13.242.728	10.602.232
	506.800.337	469.340.784
Мұнай қалдықтарының өзгеруі	(5.821.698)	(1.275.980)
	500.978.639	468.064.804
оның ішінде табиғи газдың өзіндік құны	4.980.130	5.823.549
оның ішінде мұнайдың өзіндік құны	501.820.207	463.517.235

15. ӨТКІЗУ ШЫҒЫСТАРЫ, ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

	2023 жыл	2022 жыл
Рента салығы (11-ескертпе)	83.938.590	139.642.794
Экспорттық кеден бажы	63.347.733	80.399.430
Көлік шығыстары	59.256.562	65.661.279
Жұмыскерлерге сыйақылар	8.669.495	7.631.168
Жөндеу және қызмет көрсету қызметтері	536.335	497.029
Тозу, тауысылу және амортизация	232.268	437.152
Демеушілік	682.369	253.090
Басқа салықтар	135.342	227.917
Сату бойынша агенттің қаламақысы	-	192.562
Кеңес беру және аудиторлық қызметтер	106.523	111.511
КНЗ резервін есептеу (5-ескертпе)	(435.262)	93.169
Айыппұлдар мен өсімпұлдар	280.833	81.237
Басқасы	2.829.251	2.576.662
	219.580.040	297.805.000

Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер (жалғасы)**16. ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫНДАР**

<i>Мың теңгемен</i>	2023 жыл	2022 жыл
<i>Активтерді есептен шығару міндеттемелері бойынша дисконтт амортизациясы (10-ескертпе)</i>	1.223.016	1.371.394
<i>Белгіленген төлемдердің міндеттемелері бойынша дисконтт амортизациясы (10-ескертпе)</i>	1.538.861	1.254.366
<i>Экологиялық бағдарлама бойынша міндеттемелерді төлеуге дисконтт амортизациясы (10-ескертпе)</i>	1.562.790	1.611.586
Басқасы	953.662	324.096
	5.278.329	4.561.442

17. ТАБЫС САЛЫҒЫ

Кезеңдегі табыс салығы бойынша шығыстар былайша көрсетілген:

	2023 жыл	2022 жыл
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы	4.038.476	34.311.527
Алдыңғы жылдар үшін корпоративтік табыс салығын түзету	(420.356)	119.520
Ағымдағы табыс салығы	3.618.120	34.431.047
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша (үнемділік) / шығыс	9.057.136	(322.193)
Кейінге қалдырылған табыс салығы	9.057.136	(322.193)
Табыс салығы бойынша шығыс	12.675.256	34.108.854

Келесі кестеде Қазақстандағы табыс салығының мөлшерлемесін Компанияның салық салынғанға дейінгі пайдаға тиімді салық мөлшерлемесімен салыстырып тексеру келтірілген.

	2023 жыл	2022 жыл
Салық салынғанға дейінгі пайда	24.749.947	136.616.977
Табыс салығы бойынша шығыс	12.675.256	34.108.854
Тиімді салық мөлшерлемесі	51,21%	25,00%
Ресми мөлшерлеме бойынша табыс салығының шығыстары	4.949.989	27.323.395
Алдыңғы жылдар үшін корпоративтік табыс салығын түзету	(420.356)	119.520
Өзіндік құнынан төмен баға бойынша өткізуден болған есептен шығарылмайтын шығыстар	1.080.625	2.939.383
Еншілес ұйымға салынған инвестицияның құнсыздануы бойынша есептен шығарылмайтын шығыстар	6.432.404	—
Алдыңғы жылдың кейінге қалдырылған табыс салығына қатысты түзету	512.658	2.096.776
Негізгі құралдардың шығуынан болған залал	(49.152)	958.165
Есептен шығарылмайтын шығыстар	169.088	671.615
Табыс салығы бойынша шығыс	12.675.256	34.108.854

КТС жататын кейінге қалдырылған салық бойынша активтердегі өзгерістер былайша көрсетілген:

Кейінге қалдырылған салық бойынша актив

	Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	Резервтер	Салықтар	Басқасы	Жиыны
2022 жылғы 1 қаңтарға	(4.145.622)	8.117.489	7.163.815	1.065.029	12.200.711
Пайда мен зиян құрамында танылды	(5.381.187)	506.870	4.153.335	1.043.175	322.193
2022 жылғы 31 желтоқсанға	(9.526.809)	8.624.359	11.317.150	2.108.204	12.522.904
Пайда мен зиян құрамында танылды	(8.991.214)	2.046.426	(3.334.067)	1.221.718	(9.057.136)
2023 жылғы 31 желтоқсанға	(18.518.023)	10.670.785	7.983.083	3.329.922	3.465.768

Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер (жалғасы)**18. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР**

«Жалпы бақылаудағы ұйымдар» санатына ҚМГ ҰК бақылайтын ұйымдар кіреді. «Басқа да байланысты тараптар» санатына Самұрық-Қазына бақылайтын ұйымдар жатады.

2023 және 2022 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін байланысты тараптармен сатулар және сатып алулар, сондай-ақ 2023 және 2022 жылдардың 31 желтоқсанына байланысты тараптармен мәмілелер бойынша сальдо былайша көрсетілген:

	2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін	2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
Тауарлар мен қызметтерді сату		
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	446.643.690	622.129.663
ҚМГ ҰК	337.670.603	280.960.794
Сатылған мұнайға банк сапасы бойынша шығыстар (Бас компания)	–	(5.247.448)
Тауарлар мен қызметтерді сатып алу		
ҚМГ ҰК	10.350.498	16.819.603
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	151.454.645	139.396.955
Басқа да байланысты тараптар	19.902.570	14.031.622
Жалақы және басқа да қысқа мерзімді төлемдер		
Директорлар кеңесінің мүшелері	16.783	17.333
Саны	2	2
Басқарма мүшелері	440.657	401.490
Саны	9	9
	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Сауда және басқа да дебиторлық берешек пен берілген аванстар		
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	59.620.023	87.614.855
ҚМГ ҰК (5-ескертпе)	41.315.527	37.652.570
Басқа да байланысты тараптар	1.751.110	1.531.182
Сауда кредиторлық берешек		
ҚМГ ҰК	25.604.666	2.649.994
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	24.340.100	26.552.064
Басқа да байланысты тараптар	1.424.745	482.036

Сатулар және дебиторлық берешек

Байланысты тараптарға сатулар шикі мұнайды ҚМГ ҰК тобының кәсіпорындарына экспорттық және ішкі сатуды білдіреді. Байланысты тараптарға экспорттық сатулар 2023 жылғы шикі мұнайдың 1.774.961 тоннасын (2022 жыл: 2.081.748 тонна) құрады. Шикі мұнайды сату бағасы фрахт, сақтандырудың құнына және сападағы айырмаға берілетін жеңілдікке түзетілген Platt's баға белгілеуіне сілтеме жасай отырып айқындалады. Экспортқа мұндай сатулар бойынша бір тоннаның орта бағасы шамамен 2023 жылы 251.636 теңге (2022 жылы 298.850 теңге) болды.

Сонымен бірге, Компания шикі мұнайды ішкі нарыққа Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысына сәйкес ҚМГ ҰК арқылы жеткізеді. Ішкі нарыққа жеткізу көлемі 2023 жыл үшін өндірілген шикі мұнайдың 3.036.194 тоннасын құрады (2022 жыл: 2.997.632 тонна). Ішкі нарықтағы сату бағасы 2016 жылғы 1 сәуірден бастап Бас компаниямен жасалған келісіммен анықталды. 2018 жылғы 1 шілдеден бастап Компания шикі мұнайды ішкі нарықта ҚМГ ҰК-мен жасалған шартқа сәйкес баға бойынша сата бастады.

2023 жылы ішкі нарыққа жеткізілген мұнай үшін Компания бір тоннасы үшін орташа шамамен 109.195 теңге алды (2022 жылы шамамен 93.728 теңге).

Байланысты тараптар бойынша сатудан түскен сауда және басқа да дебиторлық берешек негізінен экспорттық өткізу жөніндегі операцияларға қатысты сомаларды білдіреді.

Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер (жалғасы)**18. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР (жалғасы)****Сатып алу және кредиторлық берешек**

Шикі мұнайды сатқаны үшін агенттік сыйақы 2023 жылы 164.184 мың теңге болды (2022 жыл: 192.562 мың теңге). Каспий Мұнай құбыры Консорциумы көрсеткен тасымалдау қызметтерін ҚМГ ҰК Компаниясы 4.833.917 мың теңге мөлшерінде өтеп берді (2022 жылы: 11.423.424 мың теңге).

19. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ

Компанияның сауда және басқа да кредиторлық берешек сияқты түрлі қаржылық міндеттемелері бар. Компанияның сауда дебиторлық берешек, қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді салымдар және ақша қаражаты мен оның баламалары сияқты түрлі қаржы активтері бар.

Компания валюталық тәуекелге, несиелік тәуекелге, өтімділік тәуекеліне және шикізат тауарларына бағалардың өзгеру тәуекеліне ұшырағыш келеді.

Валюталық тәуекел

Компанияның шетел валютасын айырбастау бағамдарының өзгеру тәуекеліне ұшырағыштығы, ең алдымен, Компанияның операциялық қызметіне жатады, өйткені өткізудің негізгі бөлігі АҚШ долларында деноминацияланған, ал барлық шығыстар теңгемен деноминацияланған, сондай-ақ шетел валютасында деноминацияланған инвестицияларға жатады.

Төмендегі кестеде Компанияның салық салынғанға дейінгі табысының АҚШ долларының айырбас бағамының мүмкін өзгерістеріне сезімталдығын талдау көрсетілген, әрі оның ықтималдылығын барлық басқа параметрлердің өзгермеуі талабымен (монетарлық активтер мен міндеттемелердің әділ құнының өзгеруі салдарынан) негізделген түрде болжауға болады.

	Теңгенің АҚШ долларының бағамына ұлғаюу / азаюуы	Салық салынғанға дейін пайдаға әсері
2023 жыл		
АҚШ доллары	14,15%	6.338.156
АҚШ доллары	(14,15%)	(6.338.156)
2022 жыл		
АҚШ доллары	21,00%	31.558.984
АҚШ доллары	(21,00%)	(31.558.984)

Несиелік тәуекел

Компания өзінің сауда дебиторлық берешегіне орай несиелік тәуекелге ұшырағыш келеді. Сатудың үлкен бөлігін Компания ҚМГ ҰК үлестес кәсіпорнына жүзеге асырады және Компанияның соған қатысты дебиторлық берешек бойынша тәуекелдің айтарлықтай шоғырлануы бар (*S-ескертпе*). Дебиторлық берешектің қосымша елеусіз үлесі біртекті топтар бойынша бөлінген және жиынтық негізде құнсыздану мәніне үнемі бағаланып отырады, соның нәтижесінде Компанияның үмітсіз берешек бойынша тәуекелі елеусіз болып табылады.

Компания сондай-ақ өзінің инвестициялық қызметінің нәтижесінде несиелік тәуекелге ұшырағыш келеді. Компания қазақстандық банктерде салымдарды орналастырады.

Қаржы мекемелеріндегі шоттарда қалған қалдықтармен байланысты несиелік тәуекелді Бас Компанияның қазынашылық департаменті Компанияның ақша қаражатын басқару саясатына сәйкес бақылап отырады. Компанияның қаржы мекемелерінің дефолтынан туындайтын несиелік тәуекелге сезімталдығының ең үлкен мөлшері бұл қаржы активтерінің баланстық құнына тең болады.

19. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)

Несиелік тәуекел (жалғасы)

Келесі кестеде «Standard and Poor's» несиелік рейтингілерін пайдалана отырып есепті күнге банктерде орналастырылған қаржы активтерінің сальдосы көрсетілген, егер өзгесі көрсетілмесе.

	Орналасқан жері	Рейтинг ¹			
		2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Банктер					
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	Қазақстан	BB (тұрақты)	BB (тұрақты)	18.428.025	112.917.013
«First Heartland Jusan Bank» АҚ	Қазақстан	B1 (тұрақты)	B1 (тұрақты)	–	271.308
				18.428.025	113.188.321

¹ Дерек көзі: тиісті жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша банктер мен рейтинг агенттіктерінің ресми сайттары.

Өтімділік тәуекелі

Компания өтімділікті жоспарлау құралын пайдалана отырып, өтімділік тәуекелін бақылайды. Осы құралдың көмегі арқылы қаржылық инвестициямен және қаржы активтерімен байланысты төлем мерзімі (мысалы, дебиторлық берешек, басқа да қаржы активтері), сондай-ақ операциялық қызметтен болатын болжамды ақша ағымдары талданады.

Жергілікті банктерде қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді салымдарды пайдалану арқылы қаржыландырудың үздіксіздігі мен икемділігі арасындағы балансты қолдау Компанияның мақсаты болып табылады.

Келесі кестеде Компанияның 2023 және 2022 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қаржылық міндеттемелерін өтеу мерзімдері бойынша шарттық дисконтталмаған төлемдердің негізінде ақпарат көрсетілген:

	Талап етілгенге дейін	3 айдан кем	3-12 ай	1 жыл – 5 жыл	5 жылдан астам	Жиыны
2023 жыл						
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	85.591.437	–	–	–	–	85.591.437
Қарыз	32.068.362	–	–	–	–	32.068.362
	117.659.799	–	–	–	–	117.659.799

	Талап етілгенге дейін	3 айдан кем	3-12 ай	1 жыл – 5 жыл	5 жылдан астам	Жиыны
2022 жыл						
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	90.241.522	–	–	–	–	90.241.522
	90.241.522	–	–	–	–	90.241.522

Шикізат тауарларына бағалардың өзгеру тәуекелі

Компания халықаралық нарықтарда АҚШ долларында бағасы белгіленетін шикі мұнайға бағалардың өзгеру тәуекеліне ұшырағыш. Компания, шикі мұнайдың келешектегі бағасының түрлі деңгейлеріне қатысты сезімталдықты талдауды қоса алғанда, жыл сайынғы бюджеттерді және мерзімді болжамдарды дайындайды.

Капиталды басқару

Компания Бас компанияның капиталын басқарудың мақсаттарын, саясатын және процедураларын ұстанады. Компания капитал құрылымын сақтау және өзгерту мақсатында дивидендтерді төлеу мөлшерін реттей алады, акционерлерге капиталды қайтара алады, жаңа акцияларды шығара алады және Бас компаниядан қаржыландыруды ала алады.

20. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ

Әділ құны

Сауда дебиторлық берешек, мерзімді депозиттер, сауда кредиторлық берешек және қарыздар сияқты қаржы құралдарының әділ құны шамамен олардың баланстық құнына тең.

2023 және 2022 жылдардың 31 желтоқсанына Компанияның 1-ші немесе 2-ші деңгейдегі қаржы құралдары ретінде жіктелген қаржы құралдары болмады.

21. ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Саяси және экономикалық жағдайлар

Қазақстанда экономикалық реформа және құқықтық, салықтық және әкімшілік инфрақұрылым жалғасуда, ол нарықтық экономиканың талаптарына жауап беретін еді. Қазақстан экономикасының келешек тұрақтылығы көпшілік жағдайларда осы реформалардың барысына, сондай-ақ Үкіметтің экономика, қаржы және ақша-кредит саясаты саласында қолданатын шараларының тиімділігіне тәуелді.

Ішкі нарыққа жеткізу міндеттемелері

Қазақстанның үкіметі мұнай өндіруші компанияларды ішкі энергетикалық мұқтаждықтарды қамтамасыз ету мақсатында өндірілген шикі мұнайдың бір бөлігін ішкі нарыққа жеткізуге міндеттейді. 2018 жылғы 1 шілдеден бастап Компания шикі мұнайды ҚМГ ҰК-ға мұнайды сатып алу туралы шарттың негізінде сатады. Егер Үкімет қазіргі уақытта Компания жеткізетін көлемнен асатын шикі мұнайдың қосымша көлемін жеткізуге міндеттеген жағдайда, мұндай жеткізілімдер нарықтық бағалар бойынша жеткізілімдерден басым болады және шикі мұнайды сатудан түсетін түсімнен әлде қайда аз түсімді өндіретін болады, бұл өз кезегінде Компания қызметіне, перспективасына, қаржылық жағдайына және қызмет нәтижелеріне елеулі және теріс әсерін тигізуі мүмкін.

Салық салу

Қазақстандық салық заңнамасы мен нормативтік-құқықтық актілері үздіксіз өзгерістер мен түрлі түсіндірмелердің нысаны болып табылады. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдарының арасындағы пікірлерде болатын келіспеушіліктер сирек емес, оған қоса ХҚЕС-тің түсімге, шығыстарға және қаржылық есептіліктің басқа да баптарына қатысты тәсілі жөніндегі пікір. Қазақстандық салық заңнамасын анықталған және расталған бұзушылықтары үшін қолданыстағы айыппұлдар мен өсімпұлдар режимі өз қатандығымен ерекшеленеді. Қазақстандық салық салу жүйесінің екіұштылығына орай салықтардың, айыппұл санкциялары мен өсімпұлдардың нақты сомасы, егер олар болса, қазіргі уақытқа дейін шығыстарға жатқызылған және 2023 жылғы 31 желтоқсанға есептелген сомандан асып кетуі мүмкін.

Компания басшылығы оның салық заңнамасын түсіндіруі орынды болып табылады және Компанияның салық позициясына қатысты жол берілетін негіздері бар деп есептейді.

Экспорттық мәмілелер бойынша салық салу

«Трансферттік баға белгілеу туралы» ҚР Заңына сай халықаралық іскерлік операциялар, сондай-ақ Қазақстан Республикасының аумағында тараптардың өзара қарым-қатынастарына немесе мәміле бағасының нарықтық бағадан ауытқу дәрежесіне қарамастан жасалған кейбір мәмілелер трансферттік баға белгілеу кезінде («ТББ») мемлекеттік бақылауға алынады. Нарықтық бағаны есептеу кезінде дифференциалды құрауыштар құжаттармен немесе ақпарат көздерімен расталуы тиіс.

2023 жылы, сондай-ақ өткен кезеңдерде, Компания ҚМГ ҰК тобына кіретін байланысты тараптың атына мұнайды шетелге экспорттады. ТБ туралы Заңның талаптарына сәйкес уәкілетті органдардың мәмілеге қатысушылардан, мемлекеттік органдардан және үшінші тұлғалардан нарықтық баға мен дифференциалды анықтауға қажетті ақпаратты, сондай-ақ ТБ бойынша бақылау жасау үшін басқа да деректерді сұратуға құқығы бар.

2023 жылғы дифференциалдың мөлшерін растайтын экспорттық операциялар бойынша бастапқы құжаттаманың түпнұсқаларын, сондай-ақ баррель неттоға фрахттың есептелуін растайтын құжаттарды қоса алғанда, барлық қажетті құжаттарды толық көлемде және «Трансферттік баға белгілеу туралы» ҚР Заңының қолданыстағы талаптарына сәйкес салықтық тексеру басталғанға дейін жинақтауды мұнайды өткізу агенті болып табылатын ҚМГ ҰК жүзеге асырады. Компания басшылығы құжаттардың болмауы себебімен салық салу объектілерін түзетуге байланысты тиісті салық міндеттемелерін, өсімпұлдар мен әкімшілік айыппұлдарды қосымша есептеу тәуекелі елеусіз болып табылмайды деп есептейді.

21. ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Өтелуге жататын ҚҚС

2023 жылы, Маңғыстау облысы бойынша Мемлекеттік кірістер департаменті Салық органының құжаттамалық салықтық тексеру актісіне сай Компанияға бюджеттен 2021 жылдың 4 жарты жылдығында қалыптасқан 4.586.623 мың теңге (2021 жыл: 5.466.980 мың теңге) мөлшерінде ҚҚС артық сомасы өтелуге расталды., алайда бюджеттен расталған сома әлі күнге дейін Компанияға қайтарылмады (2022 жылы: 5.466.980 мың теңге қайтарылды).

Экологиялық міндеттемелер

Қазақстанда қоршаған ортаны қорғау жөніндегі заңнама даму үдерісінде, сондықтан да тұрақты өзгерістерге ұшырады. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзғаны үшін айыппұлдар елеулі болуы мүмкін. *10-ескертеде* ашылып көрсетілген сомалардан басқа, басшылық Компанияның қаржылық жай-күйіне, жиынтық кіріс туралы есепке немесе ақша қаражатының қозғалысы туралы есепке айтарлықтай әрі теріс әсер ете алатын ықтимал экологиялық міндеттемелер жоқ деп есептейді.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша радиоактивті қалдықтардың көлемі: металл сынықтары – 66.313 мың тонна, мұнай шламдары – 31.138 мың тонна (2022: 38.239 мың тонна және тиісінше 29.760 мың тонна).

2022 жылы Компания «UTS» ЖШС-мен тоннасына 144.500 теңге тарифін пайдалана отырып радиоактивті қалдықтарды тазарту туралы шарт жасасты. Топ белгіленген тарифке сәйкес 7.096.967 мың теңге мөлшерінде резерв есептеді.

Демеушілік

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 2 ақпандағы № 41 қаулысымен бекітілген Жаңаөзен қаласын әлеуметтік-экономикалық дамытудың Кешенді жоспары шеңберінде қаржыландыру жөніндегі міндеттемелер болашақта пайдалы қазбаларды өндіру салығы бойынша жеңілдіктер қолданылған кезде туындайды. Тиісінше, Компания басшылығы бұл міндеттемелер шартты міндеттемелер болып табылады және салық жеңілдіктерін алу кезеңінде есептелуге жатады деп санайды.

Пайдалы қазбаларды өндіру салығы бойынша жеңілдікті мөлшерлеме

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 27 маусымдағы № 449 қаулысына сәйкес Компания Өзен кен орнының бір бөлігі бойынша мұнайдың сулануына байланысты пайдалы қазбаларды өндіру салығы бойынша 2,6% мөлшерінде жеңілдікті мөлшерлеме алды. Қаулыға сәйкес, жеңілдік мөлшерлемесі 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап Өзен кен орны бөлігінде (14, 16, 17 горизонттар) қолданылады және келісімшарт мерзімінің соңына дейін қолданылады.

Мұнай және газ кен орындарына арналған лицензиялар

Компания жер қойнауын пайдалануға арналған лицензиялар мен тиісті келісімшарттардың талаптарын орындауға қатысты мемлекеттік органдардың тарапынан мерзімді тексерулердің объектісі болып табылады. Басшылық мұндай тексерулердің барысында анықталған мәселелерді шешуге қажетті түзету шараларын келісу бойынша мемлекеттік органдармен ынтымақтасады. Лицензияда қамтылған ережелерді орындамау айыппұлдарға, өсімпұлдарға, шектеуге, лицензияның тоқтата тұрылуына немесе қайтарылып алынуына әкеліп соқтыруы мүмкін.

Компанияның басшылығы келісімшарттардың немесе лицензиялардың талаптарын орындамауға қатысты кез келген мәселелер келіссөздер немесе түзеу шаралары арқылы шешіледі және Компанияның қаржылық жағдайына, жиынтық кіріс туралы есепке немесе ақша қаражатының қозғалысы туралы есепке айтарлықтай әсерін тигізбейді. Компанияның мұнай мен газдың кен орындары Маңғыстау облыстық әкімшілігіне тиесілі жерде орналасқан. Лицензияларды Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі берді және Компания осы кен орындарында мұнай мен газды барлау және өндіру үшін пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салықты және үстеме пайдаға салынатын салықты төлейді.

21. ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Мұнай және газ кен орындарына арналған лицензиялар (жалғасы)

2017 жылы Компания байланысты тарап «Қаз ГӨЗ» ЖШС-нен Ақтас, Тасболат, Қарамандыбас, Батыс теңге және Оңтүстік Жетібай газ кен орындарына жер қойнауын пайдалану құқығын сатып алды. Мерзімінің аяқталуына байланысты Өзен және Қарамандыбас кен орындарына іргелес аумақта көмірсутек шикізатын барлауды жүргізуге арналған № 3579 келісімшарт ҚР Энергетика министрлігіне қайтару сатысында тұр. Компанияның негізгі лицензиялары мен олардың қолданылу мерзімдерінің аяқталатын күндері келесі кестеде көрсетілген:

Кен орны	Келісімшарт	Қолданылу мерзімінің аяқталу күні
Өзен және Қарамандыбас	№ 40	2036 жыл
Ақтас	№ 65	2037 жыл
Тасболат	№ 66	2037 жыл
Қарамандыбас	№ 67	2037 жыл
Батыс Теңге	№ 68	2037 жыл
Оңтүстік Жетібай	№ 69	2031 жыл

Мұнай және газ кен орындарына лицензиялар бойынша шарттық міндеттемелер

Жыл	Күрделі шығындар	Операциялық шығыстар
2024	138.175.360	2.705.099
2025	109.297.162	2.777.404
2026	378.560	2.228.501
2027	–	2.281.641
2028-2036	–	9.536.906
	247.510.378	19.529.551